

ระบบบัญชีต้นทุน

ระบบบัญชีต้นทุน (Cost Accounting System) คือระบบบัญชีซึ่งใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนของสินค้าที่ทำการผลิต อันได้แก่ วัตถุดิบ ค่าแรง และ ค่าใช้จ่ายโรงงาน ซึ่งในระบบบัญชีต้นทุนนั้น จะต้องจัดทำขึ้นเพื่อที่จะให้ข้อมูลในการคำนวณสิ่งเหล่านี้

1. ต้นทุนต่อหน่วยของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต
2. ต้นทุนต่อหน่วยของค่าแรง
3. ต้นทุนต่อหน่วยของค่าใช้จ่ายโรงงาน

สำหรับต้นทุนการผลิตแยกแยะที่เรียกว่าต่อไป จะบันทึกข้อมูลโดยใช้ระบบต้นทุนผสม คือในบางแผนกจะใช้ระบบต้นทุนตอนและในบางแผนกจะใช้ระบบต้นทุนงาน การพิจารณาว่าจะใช้ระบบต้นทุนใดนั้นขึ้นอยู่กับกรรมวิธีการผลิตในแต่ละแผนกตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการเก็บรวบรวมต้นทุนการผลิตในแต่ละแผนกเพื่อจะคำนวณหาต้นทุนต่อหน่วยของแยกแยะที่ผลิตโดยการเก็บรวบรวมต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมดมาจัดทำ "งบต้นทุนการผลิต" (Cost of Production Report) แยกตามแผนกและคำนวณหาต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าที่ผลิตได้ และโอนไปเป็นวัตถุดิบของแผนกอื่นต่อไป จากผังการจัดสายงานของฝ่ายผลิตผังที่ 9 ฝ่ายผลิตแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ

- แผนกผลิต (Producing Department)
- แผนกบริการการผลิต (Service Department)

แผนกผลิต

แผนกผลิต หมายถึง แผนกที่ทำงานโดยตรงเกี่ยวกับการผลิตสินค้า ได้แก่ แผนกผลิตผดุงตะกั่ว แผนกผลิตน้ำกลั่นและน้ำกรดผสม แผนกผลิตแผ่นธาตุและแผนกประกอบ

แผนกบริการ

แผนกบริการ หมายถึง แผนกที่จำเป็นต้องมีขึ้นเพื่อช่วยให้การผลิตดำเนินงานได้ ได้แก่ แผนกธุรการงานผลิต แผนกซ่อมแซมและบำรุงรักษา คลังวัตถุดิบและพัสดุ และแผนก

ควบคุมคุณภาพ

ในการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้าทุกชนิด ต้นทุนสินค้าจะประกอบด้วย วัตถุดิบ ค่าแรง และค่าใช้จ่ายโรงงาน สำหรับวัตถุดิบ และค่าแรงนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็นต้นทุนของแต่ละแผนกโดยตรง ส่วนค่าใช้จ่ายโรงงานนั้นมิได้เกิดขึ้นพร้อมกับการผลิต โดยอาจเกิดขึ้นก่อน หรือภายหลังกรรมวิธีการผลิต แต่อย่างไรก็ตามต้นทุนสินค้าก็จำเป็นต้องรวมค่าใช้จ่ายโรงงานนี้ด้วย ดังนั้นกิจการส่วนใหญ่จึงใช้วิธีกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายโรงงานไว้ล่วงหน้า เรียกว่า อัตราค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรร (Predetermined Factory Overhead Rate) ในการประมาณอัตราค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรรนั้นมีขั้นตอนการประมาณดังนี้

1. ประมาณค่าใช้จ่ายโรงงานทั้งหมดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในงวดการผลิต โดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายทุกรายการของปีก่อนประกอบกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2. ทำแบบสำรวจหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งค่าใช้จ่ายโรงงาน (รูปที่ 6) ซึ่งแบ่งเป็นแผนกผลิตและแผนกบริการ โดยกรอกแบบฟอร์มจากการสำรวจข้อเท็จจริง เกี่ยวกับพื้นที่ของแผนก ราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์ กำลังม้าของเครื่องจักร ชั่วโมงแรงงานทางตรง ค่าแรงทางตรง จำนวนพนักงาน และอื่น ๆ

3. ทำตารางแสดงการแบ่งค่าใช้จ่ายโรงงานให้แก่แผนกต่าง ๆ (รูปที่ 7) โดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

3.1 ค่าใช้จ่ายใดที่ทราบแน่นอนว่าเป็นของแผนกใดแผนกหนึ่งโดยเฉพาะให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายของแผนกนั้น เช่นค่าไฟฟ้ากำลังของแผนกผลิตในกรณีที่มีการติดตั้งมิเตอร์ไฟฟ้าของแต่ละแผนกผลิต วิธีการคำนวณเป็นต้นทุนจะใช้จำนวนหน่วยที่จัดได้จากมิเตอร์คูณราคาต่อหน่วย และถือเป็นต้นทุนของแต่ละแผนก หรือค่าวัสดุสิ้นเปลืองซึ่งแต่ละแผนกเบิกมาใช้ให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายโรงงานของแผนกที่ขอเบิกตามเอกสาร

3.2 ค่าใช้จ่ายโรงงานที่ไม่สามารถแบ่งแยกได้ว่าเป็นของแผนกใดแผนกหนึ่ง เช่น ค่าน้ำ ค่าไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ ค่าธรรมเนียมและอื่น ๆ จะแบ่งให้แผนกต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่เหมาะสมจากการสำรวจหลักเกณฑ์ในข้อ 2

3.3 นำค่าใช้จ่ายโรงงานของแผนกบริการทั้งหมดมาแบ่งให้แผนกผลิตแต่ละแผนก โดยแบ่งตามปริมาณงานที่ให้บริการแก่แผนกผลิต

4. ค่าใช้จ่ายโรงงานของแต่ละแผนกผลิตจะประกอบด้วยค่าใช้จ่ายโรงงานของแผนกเองและค่าใช้จ่ายโรงงานที่จัดสรรมาจากแผนกบริการ การคำนวณค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรรจะใช้น้ำหนักของผลผลิตหรือปริมาณของผลผลิตที่ได้เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดสรร เนื่องจากกรรมวิธีการผลิตของส่วนประกอบแบบเตอรีไม่สลับซับซ้อนและถึงแม้ว่าในแผนกเดียวกันจะผลิตสินค้าหลายชนิด แต่ชั่วโมงเวลาการทำงานของแต่ละขนาดใกล้เคียงกันมาก ดังนั้นการใช้น้ำหนักของผลผลิตเป็นตัวแปรในการจัดสรรค่าใช้จ่ายโรงงานน่าจะเหมาะสมกว่าวิธีอื่น

หลังจากได้อัตราค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรรแล้วจะใช้เป็นอัตราในการคำนวณต้นทุนการผลิตของแต่ละแผนกในแต่ละเดือนเพื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของสินค้า ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดเป็นแต่ละขั้นตอนการผลิตต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 6

แบบสำรวจหลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการแบ่งค่าใช้จ่ายโรงงาน

	พื้นที่ (ตารางฟุต)	ราคาเครื่อง จักรและ อุปกรณ์	กำลังมา ของ เครื่องจักร	ชั่วโมง แรงงาน โดยตรง	ค่าแรง โดยตรง	จำนวน คนงาน	อื่น ๆ
แผนกผลิตผงตะกั่ว แผนกผลิตน้ำกลั่นและน้ำกรดผสม แผนกผลิตแผ่นธาตุ แผนกประกอบ แผนกธุรการงานผลิต แผนกซ่อมแซมและบำรุงรักษา แผนกคลังวัตถุดิบและพัสดุ แผนกควบคุมคุณภาพ							

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกผลิตน้ำกลั่นและน้ำกรดผสม

การผลิตน้ำกลั่น

แผนกนี้มีหน้าที่ในการผลิตน้ำกลั่น โดยการนำน้ำมาผ่านเครื่องกลั่นไฟฟ้า เพื่อให้มีความบริสุทธิ์สูง แล้วบรรจุใส่ภาชนะสำเร็จรูปเก็บไว้ในแผนก

เมื่อสิ้นเดือนแผนกน้ำกลั่นจะทำรายงานการผลิตน้ำกลั่น (รูปที่ 8) ขึ้น 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ส่งแผนกบัญชีสินค้าคงเหลือลงบัญชีคุมสินค้า

ฉบับที่ 2 ส่งแผนกบัญชีต้นทุนเพื่อนำไปคำนวณต้นทุน

ฉบับที่ 3 เก็บไว้เองที่แผนกเพื่อลงบันทึกบัตรสินค้า

การจัดทำบต้นทุนการผลิตแผนกผลิตน้ำกลั่น

การคำนวณต้นทุนของน้ำกลั่น แสดงในงบต้นทุนการผลิต (รูปที่ 9) กิจกรรมอาจใช้น้ำประปาในการผ่านเข้าเครื่องกลั่นไฟฟ้า ดังนั้นแผนกน้ำกลั่นจะต้องแยกมิเตอร์น้ำต่างหากจากหน่วยงานอื่น เนื่องจากน้ำเป็นวัตถุดิบที่สำคัญของแผนก ดังนั้นมูลค่าวัตถุดิบจะเท่ากับ จำนวนหน่วยของน้ำที่ใช้คูณด้วยราคาต่อหน่วย ส่วนค่าแรงงานก็คือค่าแรงของคณงานทั้งหมด ในแผนกน้ำกลั่น ค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรรจะได้จากการประมาณที่กล่าวแล้วเป็นอัตราต่อผลผลิต (หน่วย 1,000 ซีซี) การตีราคางานระหว่างทำจะใช้เฉพาะต้นทุนของน้ำที่คงเหลืออยู่ในกระบวนการผลิตเท่านั้น เนื่องจากกระบวนการผลิตเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและใช้เวลาทำงานไม่นานมากทำให้มีปริมาณงานระหว่างทำคงเหลือน้อย หลังจากได้ต้นทุนการผลิตประจำเดือนแล้ว จะนำปริมาณการผลิต (หน่วย 1,000 ซีซี) มาหารต้นทุนการผลิตเพื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของน้ำกลั่นที่โอนไปยังแผนกน้ำกรดผสมต่อไป

การบันทึกบัญชีต้นทุนของแผนกน้ำกลั่นจะคล้ายกับการบันทึกบัญชีต้นทุนที่กล่าวไว้ในแผนกผงตะกั่ว

การผลิตน้ำกรดผสม

แผนกผลิตน้ำกรดผสม จะเบิกวัตถุดิบได้แก่กรดซัลฟูริก เข้มข้นจากคลังวัตถุดิบ และเบิกน้ำกลั่นบริสุทธิ์จากแผนกน้ำกลั่น นำมาผสมในเครื่องผสมเพื่อลดความเข้มข้นของกรดลงจนถึงจุดที่กำหนด ได้เป็นน้ำกรดผสม

ในการเบิกวัตถุดิบได้แก่น้ำกรด เข้มข้นจากแผนกคลังวัตถุดิบ แผนกผลิตจะทำใบเบิก 4 ฉบับ (รูปที่ 10)

ฉบับที่ 1 ส่งแผนกคลังวัตถุดิบ เพื่อเป็นหลักฐานในการลงบัตริสินค้า
(รูปที่ 11)

ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชีเพื่อบันทึกในบัญชีคุมสินค้า (รูปที่ 12)

ฉบับที่ 3 ส่งแผนกบัญชีต้นทุน เก็บรวบรวมไว้ตอนสิ้นเดือน เพื่อทำใบ
สรุปรายยอดใบเบิกวัตถุดิบ (รูปที่ 13) ส่วนรายงานสรุปรายยอดใบเบิกวัตถุดิบ จะนำไปลงบัญชี
แยกประเภททั่วไป

ฉบับที่ 4 แผนกผลิตน้ำกรดผสมเก็บไว้เรียงตามหมายเลข

ในการเบิกวัตถุดิบได้แก่น้ำกลั่น ซึ่งเป็นผลผลิตจากแผนกน้ำกลั่น แผนกผลิตน้ำกรดจะ
ทำใบเบิก (รูปที่ 10) ขึ้น 4 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ส่งแผนกน้ำกลั่น เพื่อเป็นหลักฐานในการลงบัตริสินค้า (รูปที่
11)

ฉบับที่ 2 ส่งแผนกบัญชีเพื่อบันทึกบัญชีคุมสินค้า (รูปที่ 12)

ฉบับที่ 3 ส่งแผนกบัญชีต้นทุน เก็บรวบรวมไว้ตอนสิ้นเดือน เพื่อทำใบ
สรุปรายยอดใบเบิกวัตถุดิบ (รูปที่ 13) ส่วนรายงานสรุปรายยอดใบเบิกวัตถุดิบจะนำไปลงบัญชีแยก
ประเภททั่วไป

ฉบับที่ 4 แผนกผลิตน้ำกรดผสมเก็บไว้เรียงตามหมายเลข

เมื่อสิ้นเดือนแผนกผลิตน้ำกรดผสมจะทำรายงานการผลิตน้ำกรดผสม (รูปที่ 14)
ขึ้น 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ส่งแผนกบัญชีสินค้าคงเหลือเพื่อลงบัญชีคุมสินค้า

ฉบับที่ 2 ส่งแผนกบัญชีต้นทุนเพื่อนำไปคำนวณต้นทุน

ฉบับที่ 3 เก็บไว้เองที่แผนกเพื่อลงบันทึกบัตริสินค้า

การจัดทำต้นทุนการผลิตแผนกน้ำกรดผสม

การคำนวณต้นทุนของน้ำกรดผสม แสดงในงบต้นทุนการผลิต (รูปที่ 15) มูลค่า
วัตถุดิบจะเท่ากับจำนวนหน่วยของน้ำกรดที่ใช้คูณราคาต่อหน่วย ตามใบสรุปรายยอดใบเบิกวัตถุดิบ
บวกด้วยจำนวนหน่วยของน้ำกลั่นคูณราคาต่อหน่วย ส่วนค่าแรงคือค่าแรงของพนักงานทั้งหมดใน
แผนกน้ำกรดผสม ค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรรจะได้จากการประมาณที่กล่าวแล้วเป็นอัตราต่อผลผลิต

(หน่วย 1000 ซีซี) การตีราคางานระหว่างทำจะใช้เฉพาะต้นทุนของน้ำที่คงเหลืออยู่ในกระบวนการผลิต เนื่องจากกระบวนการผลิตเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และใช้เวลาทำงานไม่นานมาก ทำให้มีปริมาณงานคงเหลือน้อย หลังจากได้ต้นทุนการผลิตประจำเดือน แล้วจะนำปริมาณการผลิต (หน่วย 1,000 ซีซี) มาหารต้นทุนการผลิตเพื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของน้ำกลั่น ที่โอนไปยังแผนกน้ำกรรพสมต่อไป

การบันทึกบัญชีต้นทุนของแผนกน้ำกรรพสมจะคล้ายกับการบันทึกบัญชีต้นทุนที่กล่าวไว้ใน

แผนกผลิตผงตะกั่ว

แผนกผลิตผงตะกั่ว

แผนกผลิตผงตะกั่วซั้บออกไซด์ จะทำการผลิตผงตะกั่วซั้บออกไซด์ เพื่อส่งต่อไปยังแผนกผลิตแผ่นธาตุหวมวลละ เล่งใช้ผสมทำเพสท์ต่อไป โดยการ เบิกวัตถุดิบจากแผนกคลังวัตถุดิบได้แก่ ตะกั่วบริสุทธิ์ นำมาหลอมในเตาหลอมออกมาเป็นผงตะกั่ว นำมาตัดเป็นก้อนและบคให้เป็นผง เรียกว่าผงตะกั่วซั้บออกไซด์ (ผงดำ) บรรจุในภาชนะคือถึงบรรจุขนาดถึงละ 300 กก.ส่งเก็บยังคลังวัตถุดิบเพื่อรอให้แผนกผลิตแผ่นธาตุหวมวลละ เล่งมาขอเบิกต่อไป

แผนกผลิตผงตะกั่วจะทำใบเบิก (รูปที่ 10) ชั้น 4 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 ส่งให้แผนกคลังวัตถุดิบ
- ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชีสินค้าคงเหลือบันทึกในบัญชีคุมสินค้า
- ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกบัญชีต้นทุน
- ฉบับที่ 4 เก็บไว้เองที่แผนกผงตะกั่ว เรียงตามหมายเลขใบเบิกทุกฉบับ

เมื่อสิ้นเดือนแผนกผลิตผงตะกั่วจะทำรายงานการผลิตผงตะกั่ว (รูปที่ 16)

ชั้น 3 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 ส่งแผนกบัญชีสินค้าคงเหลือเพื่อลงบัญชีคุมสินค้า
- ฉบับที่ 2 ส่งแผนกบัญชีต้นทุน เพื่อไปคำนวณต้นทุน
- ฉบับที่ 3 เก็บไว้เองที่แผนกเพื่อลงบันทึกบัญชีสินค้า

การจัดทำบต้นทุนการผลิตแผนกผงตะกั่ว

การคำนวณต้นทุนของผงตะกั่วซั้บออกไซด์ แสดงในงบต้นทุนการผลิต (รูปที่ 17) มูลค่าวัตถุดิบจะเท่ากับน้ำหนักของตะกั่วบริสุทธิ์มีหน่วยเป็นกิโลกรัม ภูณราคาต่อหน่วยตาม ใบสรุปรยอดใบเบิกสินค้า ส่วนค่าแรงคือค่าแรงของคงานทั้งหมดในแผนกผลิตผงตะกั่ว ค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรรจะได้จากการประมาณเป็นอัตราต่อผลผลิต (หน่วย กก.)การตีราคางานระหว่าง

ทำให้ใช้เฉพาะต้นทุน ของตะกั่ว ที่คงเหลืออยู่ในกระบวนการผลิตเท่านั้น เนื่องจากกระบวนการผลิต เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และใช้เวลาในการทำงานไม่นานมาก ทำให้มีปริมาณงานระหว่างทำ คงเหลือน้อย หลังจากไต่ต้นทุนการผลิตประจำเดือนแล้ว จะนำปริมาณการผลิต (หน่วย 300 กก.) มาหารต้นทุนการผลิต เพื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของผงตะกั่วที่โอนไปยังแผนกผลิตแผ่นธาตุหมวด ละเลงต่อไป

การบันทึกบัญชีต้นทุนของแผนกผลิตผงตะกั่ว

แผนกบัญชีต้นทุนเมื่อจัดทำต้นทุนการผลิตเสร็จ แล้วจะนำข้อมูลจากงบต้นทุนการผลิต นั้นมาจัดทำใบสำคัญโอนบัญชีโดย

เดบิต บัญชีงานระหว่างทำ- แผนกผลิตผงตะกั่ว

เครดิต บัญชีวัตถุดิบ

บัญชีค่าแรง

บัญชีค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรร

สินค้าที่ผลิตเสร็จจะโอนไปเป็นสินค้าสำเร็จรูปของแผนกผลิตผงตะกั่ว

เดบิต บัญชีสินค้าสำเร็จรูป- ผงตะกั่ว

เครดิต บัญชีงานระหว่างทำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 8

แผนน้ำกลั่น

รายงานการผลิต

ประจำเดือน.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	ปริมาณ ที่ผลิต (หน่วย ชีชี)	หมายเหตุ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 9

งบต้นทุนการผลิตน้ำกลั่น

ประจำเดือน.....

	ปริมาณ	ราคาต่อหน่วย	ต้นทุนรวม
งานระหว่างทำยกมา			xxx
วัตถุดิบ			
ค่าน้ำ	xx	xx	xxx
ค่าแรง			xxx
ค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรร			xxx
หน่วย 1,000 ซีซี.....บาท			xxx
รวม			xxx
หัก งานระหว่างทำยกไป			(xxx)
ต้นทุนการผลิต	บาท		xxx
ปริมาณการผลิต	ซีซี		xxx
ต้นทุนน้ำกลั่นต่อหน่วย 1,000 ซีซี	บาท		xx

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 10

ใบเบิก

เลขที่.....

วันที่.....

หน่วยงานที่ขอเบิก.....

ถึง.....

ขอเบิกตามรายการข้างล่างนี้

ลำดับที่	รหัส	รายการ	จำนวนหน่วย	ราคา หน่วยละ	จำนวนเงิน

ผู้เบิก..... ผู้จ่าย.....

วันที่..... วันที่.....

ผู้ส่งจ่าย (ผู้อนุมัติ)..... ผู้รับ.....

วันที่..... วันที่.....

รูปที่ 11

บัตรสินค้า

ชื่อ..... คลังสินค้า.....
 รหัส..... ระดับสินค้าสูงสุด.....
 แบบ..... ระดับสินค้าต่ำสุด.....
 ระดับสินค้าที่ต้องมีการสั่งซื้อ.....

วันที่	เลขที่เอกสาร	รับ	จ่าย	คงเหลือ	หมายเหตุ

.....
 หัวหน้าแผนกคลังวัตถุดิบ

.....
 ผู้บันทึกบัญชี.....

ชื่อ.....

รหัส.....

รูปที่ 12
บัญชีคุมสินค้า

ขนาดบรรจุ.....

วัน เดือน ปี	เลขที่ ใบรับ ของ	รายการรับ			วัน เดือน ปี	เลขที่ ใบเบิก ของ	รายการจ่าย			ปริมาณ คงเหลือ	ราคา ต่อหน่วย	ราคารวม คงเหลือ	หมายเหตุ
		ปริมาณ รับเข้า	ราคาต่อ หน่วย	จำนวน เงิน			ปริมาณ ที่จ่ายออก	ราคาต่อ หน่วย	จำนวน เงิน				

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 13

รายการสรุยอดใบเบิก

แผนก.....

ประจำเดือน.....พ.ศ.....

วันที่	เลขที่ ใบเบิก	รหัส	รายการ	จำนวน	ราคาต่อ หน่วย	จำนวน เงิน	หมายเหตุ
			รวม				

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 14

แผนน้ำกรดผสม

รายงานการผลิต

ประจำเดือน.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนหน่วย	ปริมาณ (1,000 ซีซี)	หมายเหตุ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 15

งบต้นทุนการผลิตน้ำกรดผสม
ประจำเดือน.....

	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย	ต้นทุนรวม
งานระหว่างทำยกมา			
วัตถุดิบ			
น้ำกลั่น	xx	xx	
น้ำกรด	xx	xx	xxx
ค่าแรง			xxx
ค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรร			
หน่วย 1,000 ซีซี.....บาท			xxx
รวม			xxx
หัก งานระหว่างทำยกไป			(xxx)
ต้นทุนการผลิต	บาท		xxx
ปริมาณการผลิต			xxx
ต้นทุนน้ำกรดผสม ต่อหน่วย 1,000 ซีซี			xx

ศูนย์วิทยาศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 16

แผนการผลิตงั่ว

รายงานการผลิต

ประจำเดือน.....

ลำดับที่	รายการ	ปริมาณ การผลิต (หน่วย กก.)	หมายเหตุ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 17

แผนการผลิตผงตะกั่ว
งบต้นทุนการผลิตผงตะกั่วขับออกไซด์
ประจำเดือน.....

	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย	ต้นทุนรวม
งานระหว่างทำยกมา			xxx
วัตถุดิบ			
ตะกั่วบริสุทธิ์	xxx	xx	xxx
ค่าแรง			xxx
ค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรร			
หน่วย 300 กก.....บาท			xxx
รวม			xxx
หัก งานระหว่างทำยกไป			(xxx)
ต้นทุนการผลิต			xxx
ปริมาณการผลิต			xxx
ต้นทุนผงตะกั่วต่อหน่วย 300 กก.			xxx

ศูนย์วิทยุทัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกผลิตแผ่นธาตุหมวดหล่อ

แผนกนี้จะแบ่งงานออกเป็น 2 งาน คือ งานผลิตโครงกริดและงานผลิตชิ้น สะพานฯ งานหล่อโครงกริดจะเบิกวัตถุดิบ ได้แก่ ตะกั่วบริสุทธิ์ แอนติโมนี และโลหะอื่นๆ มาผสมกันในเครื่องผสม ออกมาเป็นแท่งตะกั่วและนำมาหลอมเป็นตะกั่วเหลวใส่ลงในแบบพิมพ์ซึ่งมีลักษณะเป็นแผ่นๆ เนื่องจากแผ่นกริดมีหลายขนาด ดังนั้นจึงต้องมีการเปลี่ยนแบบพิมพ์แต่ละขนาดให้เป็นโครงกริดแผ่นๆ ตามสายพาน ทิ้งไว้ให้เย็นและทำการตัดตกแต่งเป็นแผ่นกริดเก็บเข้าคลังเพื่อให้หมวดละเลงมาเบิกใช้ต่อไป ส่วนงานหล่อชิ้น สะพาน จะใช้วัตถุดิบที่มีส่วนผสมต่างจากการหล่อโครงกริดเล็กน้อยทำการผสมรวมกันในเครื่องผสมอีกเครื่องหนึ่ง ออกมาเป็นแท่งโลหะผสมแล้วนำมาหลอมและหล่อเป็นส่วนประกอบชิ้น สะพาน ซึ่งมีหลายขนาดและมีน้ำหนักต่างกัน อาจจะเป็นการหล่อโดยใช้มือหรือเครื่องจักร ออกมาเป็นชิ้น สะพานสำเร็จรูป ทิ้งไว้ให้เย็นและทำการตกแต่งนำเก็บไว้ในคลังเพื่อให้แผนกประกอบมาเบิกใช้ต่อไป

งานหล่อแผ่นกริด

งานหล่อแผ่นกริดเบิกวัตถุดิบจากแผนกคลังวัตถุดิบ โดยทำใบเบิกขึ้น (รูปที่ 10)

จำนวน 4 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ส่งแผนกคลังวัตถุดิบ เพื่อเป็นหลักฐานในการลงบัตรสินค้า (รูปที่ 11)

ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชีเพื่อบันทึกในบัญชีคุมสินค้า (รูปที่ 12)

ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกบัญชีต้นทุน เก็บรวบรวมไว้คอนสลิเคชั่น เพื่อทำใบสรุปราย

ใบเบิกวัตถุดิบ (รูปที่ 10) ส่วนรายงานสรุปรายออกใบเบิกวัตถุดิบจะนำไปลง บัญชีแยกประเภททั่วไป

ฉบับที่ 4 แผนกผลิตแผ่นธาตุหมวดหล่อเก็บไว้เอง เรียงตามหมายเลขใบเบิก ทุก

ฉบับ

งานหล่อโครงกริด จะทำรายงานการผลิตโครงกริด (รูปที่ 19) ขึ้น 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ส่งแผนกบัญชีสินค้าคงเหลือเพื่อลงบัญชีคุมสินค้า

ฉบับที่ 2 ส่งแผนกบัญชีต้นทุนเพื่อนำไปคำนวณต้นทุน

ฉบับที่ 3 เก็บไว้เองที่แผนกเพื่อลงบัตรสินค้า

การทำงานต้นทุนการผลิตของแผนก

การคำนวณต้นทุนของโครงการกริด แสดงในงบต้นทุนการผลิต (รูปที่ 20) มูลค่าวัตถุดิบ จะเท่ากับน้ำหนักของวัตถุดิบแต่ละชนิดมีหน่วยเป็นกิโลกรัม คูณราคาต่อหน่วย ตามใบสรุปรายชื่อบริษัท เบิกวัตถุดิบ ส่วนค่าแรงคือค่าแรงของพนักงานทั้งหมดในโรงงานผลิต แผนกเป็นต้นทุนของแผนกกริดแต่ละขนาดเฉลี่ยตามน้ำหนักรวมของแผนกกริดแต่ละชนิดที่ผลิตในงวด (น้ำหนักรวมของผลผลิตแต่ละชนิดหาได้โดยนำน้ำหนักมาตรฐานต่อแผนกคูณด้วยจำนวนผลผลิตที่แต่ละชนิดที่ผลิตได้ในงวด) ส่วนค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรรจะได้จากการประมาณตามที่กล่าวแล้วเฉลี่ยตามน้ำหนักรวมของแผนกกริดแต่ละชนิดที่ผลิตในงวด การที่ราคางานระหว่างทำจะใช้เฉพาะต้นทุนของวัตถุดิบที่คงเหลืออยู่ในกระบวนการผลิต หลังจากได้ต้นทุนการผลิตของโครงการกริดแต่ละชนิดประจำเดือนแล้ว จะนำจำนวนผลผลิตตามรายงานการผลิต มาหารต้นทุนการผลิต เพื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของโครงการกริดที่โอนไปยังแผนกผลิตแผนกธาตุหวมวลละเลงต่อไป

การบันทึกบัญชีต้นทุนของงานผลิตข้าวและสะพานจะคล้ายกับการบันทึกบัญชีต้นทุนที่กล่าวไว้ แผนกผลิตผงตะกั่ว

งานผลิตข้าว สะพาน

งานผลิตข้าว สะพานฯ จะเบิกวัตถุดิบ จากแผนกคลังวัตถุดิบ โดยทำใบเบิก(รูปที่ 10) จำนวน 4 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ส่งแผนกคลังวัตถุดิบ เพื่อเป็นหลักฐานในการลงบัตรสินค้า (รูปที่ 11)

ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชีเพื่อบันทึกในบัญชีคุมสินค้า

ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกบัญชีต้นทุน เก็บรวบรวมไว้ตอนสิ้นเดือนเพื่อทำใบสรุปรายชื่อบริษัท วัตถุดิบ (รูปที่ 21) ส่วนรายงานสรุปรายชื่อบริษัท เบิกวัตถุดิบ จะนำไปลงบัญชีแยกประเภททั่วไป

ฉบับที่ 4 งานผลิตข้าว สะพาน เก็บไว้เองที่แผนก

เมื่อสิ้นเดือนงานผลิตข้าว สะพาน จะทำรายงานการผลิต (รูปที่ 22) ขึ้น 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ส่งแผนกบัญชีสินค้าคงเหลือ เพื่อลงบัญชีคุมสินค้า

ฉบับที่ 2 ส่งแผนกบัญชีต้นทุน เพื่อนำไปคำนวณต้นทุน

ฉบับที่ 3 เก็บไว้เองที่แผนก เพื่อลงบัตรสินค้า

การจัดทำต้นทุนการผลิตแผ่นข้าว สะพาน

การคำนวณต้นทุนของข้าวสะพาน แสดงในงบต้นทุนการผลิต (รูปที่ 23) มูลค่าวัตถุดิบจะเท่ากับน้ำหนักของวัตถุดิบแต่ละชนิดมีหน่วยเป็นกิโลกรัมคูณราคาต่อหน่วย ตามใบสรุปรายชื่อบริษัทวัตถุดิบ ส่วนค่าแรงคือค่าแรงของพนักงานทั้งหมดในงานหล่อข้าวสะพาน แบ่งเฉลี่ยเป็นต้นทุนของข้าว สะพานแต่ละขนาดเฉลี่ยตามน้ำหนักรวมของข้าว สะพาน แต่ละชนิดที่ผลิตในงวด ค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรรจะได้จากการประมาณตามที่กล่าวแล้วเฉลี่ยตามน้ำหนักรวมของผลผลิตแต่ละชนิด การที่ราคางานระหว่างทำจะใช้จ่ายเฉพาะต้นทุนของวัตถุดิบที่คงเหลืออยู่ในกระบวนการผลิต หลังจากได้ต้นทุนการผลิตของข้าวและสะพาน แต่ละชนิดประจำเดือนแล้วจะนำจำนวนผลผลิตตามรายงานการผลิต มาหารต้นทุนการผลิต เพื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของข้าว สะพาน ที่โอนไปยังแผนกประกอบต่อไป

การบันทึกบัญชีต้นทุนของงานหล่อแผ่นกริดจะคล้ายกับการบันทึกบัญชีต้นทุนที่กล่าวไว้ในแผนกผลิตผงตะกั่ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 18

รายงานสรุปยอดใบเบิกวัตถุดิบ

งานหล่อ โครงกริด

ประจำเดือน.....

วันที่	เลขที่ ใบเบิก	รหัส	รายการ									วัตถุดิบ
			ตะกั่วบริสุทธิ์			แอนติโมนี			โลหะอื่น			
			จำนวน	ราคาต่อ หน่วย	จำนวน เงิน	จำนวน	ราคาต่อ หน่วย	จำนวน เงิน	จำนวน	ราคาต่อ หน่วย	จำนวน เงิน	
		รวม										

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 19

รายงานการผลิตโครงการ

ประจำเดือน -----

ลำดับที่	โครงการ				จำนวนหน่วย ผลิต (หน่วย แผน)	หมายเหตุ
	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 4		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 20

งบต้นทุนการผลิตโครงการ

ประจำเดือน -----

	ปริมาณ	ราคาต่อ หน่วย	ต้นทุน รวม	รายการ			
				ชนิดที่ 1	ชนิดที่ 2	ชนิดที่ 3	ชนิดที่ 4
งานระหว่างทำ วัตถุดิบ							
ตะกั่วบริสุทธิ์	xxx	xxx	xxx				
แอนติโมนี	xxx	xxx	xxx				
โลหะอื่น	xxx	xxx	xxx				
รวม			xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
ค่าแรง			xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
ค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรร			xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
รวม			xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
หัก งานระหว่างทำยกไป			xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
ต้นทุนการผลิต			xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
ปริมาณการผลิต			xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
ต้นทุนต่อแผน				xxx	xxx	xxx	xxx

รูปที่ 21

รายงานสรุปรายชื่อบริษัท

งานหล่อขั้วสะพาน

ประจำเดือน.....

วันที่	เลขที่ ใบเบิก	รหัส	รายการ							ต้นทุน วัตถุดิบ
			ตะกั่วบริสุทธิ์			แอนติโมนี			โลหะอื่น	
			จำนวน	ราคาต่อ หน่วย	จำนวน เงิน	จำนวน	ราคาต่อ หน่วย	จำนวน เงิน	จำนวน	

รูปที่ 22

รายงานการผลิต
แผนกผลิตข้าวสะพาน
ประจำเดือน.....

ลำดับ ที่	ข้าว					สะพาน				
	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 4	ชนิด 5	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 4	ชนิด 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 23

งบต้นทุนการผลิตข้าวสะพาน

ประจำเดือน.....

	ปริมาณ	ราคา ต่อหน่วย	ต้นทุน รวม	ข้าว			สะพาน		
				ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3
งานระหว่างทำยกมา									
วัตถุดิบ									
ตะกั่วบริสุทธิ์	XX	XX	XX						
แอนติโมนี	XX	XX	XX						
โลหะอื่น	XX	XX	XX						
รวม			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ค่าแรง			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรร									
ตอนนำหนัก.....บาท			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
รวม			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
หัก งานระหว่างทำยกไป			XX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ต้นทุนการผลิต			XX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ปริมาณการผลิต			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ต้นทุนต่อแผน				XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX

แผนกผลิตแผนธาตุหมวดละเลง

แผนกนี้จะทำหน้าที่ผลิตเพสท์ เพื่อละเลงบนโครงกริด โดยแบ่งการผลิต ออกเป็น เพสท์บวก และเพสท์ลบ สำหรับเพสท์บวกใช้วัตถุดิบ คือ ผงตะกั่วซัลไฟด์ น้ำกรด น้ำกลั่น ส่วนวัตถุดิบที่ใช้ทำเพสท์ลบ ได้แก่ ผงตะกั่วซัลไฟด์ เคมี่ น้ำกรด น้ำกลั่น ในการผสม จะแยกผสมในเครื่องผสมสำหรับเพสท์บวกและเพสท์ลบ ได้เป็นแป้งสีขาว ที่เรียกว่าเพสท์ ต่อจากนั้นจะนำเพสท์มาละเลงบนแผ่นกริดที่ผ่านไปตามสายพาน จนได้เป็นแผ่นละเลงและนำมาวางพักไว้ประมาณ 5 วัน และส่งเก็บเข้าคลัง เพื่อให้แผนกผลิตแผนธาตุหมวดฟอร์มมาเบิกไปใช้ต่อไป

แผนกผลิตแผนธาตุหมวดละเลง จะเบิกวัตถุดิบจากแผนกคลังวัตถุดิบ ได้แก่ เคมี่ น้ำกรด โดยทำใบเบิก (รูปที่ 10) จำนวน 4 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 ส่งแผนกคลังวัตถุดิบ เพื่อเป็นหลักฐานในการลงบัตริสินค้า
- ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชีเพื่อบันทึกบัญชีคุมสินค้า (รูปที่ 12)
- ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกบัญชีต้นทุน เก็บรวบรวมไว้ตอนสิ้นเดือน เพื่อทำใบสรุยยอดใบเบิกวัตถุดิบ (รูปที่ 24) ส่วนรายงานสรุยยอดใบเบิกวัตถุดิบจะนำไปลง บัญชีแยกประเภท
- ฉบับที่ 4 แผนกผลิตแผนธาตุหมวดละเลงเก็บไว้เองที่แผนก

แผนกผลิตแผนธาตุหมวดละเลง จะเบิกวัตถุดิบ น้ำกลั่น ซึ่งเป็นผลผลิตจากแผนก น้ำกลั่น จะทำใบเบิก (รูปที่ 10) ขึ้น 4 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 ส่งแผนกน้ำกลั่น เพื่อเป็นหลักฐานในการลงบัตริสินค้า (รูปที่ 11)
- ฉบับที่ 2 ส่งแผนกบัญชี เพื่อบันทึกบัญชีคุมสินค้า (รูปที่ 12)
- ฉบับที่ 3 ส่งแผนกบัญชีต้นทุน เก็บรวบรวมไว้ตอนสิ้นเดือน เพื่อนำใบสรุยยอดใบเบิกวัตถุดิบ (รูปที่ 24) ส่วนรายงานสรุยยอดใบเบิกวัตถุดิบจะนำไปลงบัญชีแยกประเภท -
- ฉบับที่ 4 แผนกผลิตแผนธาตุหมวดละเลงเก็บไว้เองที่แผนก

แผนกผลิตแผนธาตุหมวดละเลง จะเบิกวัตถุดิบ คือ ผงตะกั่วซัลไฟด์ ซึ่งเป็นผลผลิตจากแผนกผลิตผงตะกั่ว โดยทำใบเบิก (รูปที่ 10) ขึ้น 4 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 ส่งแผนกผงตะกั่ว เพื่อเป็นหลักฐานในการลงบัตริสินค้า (รูปที่ 11)
- ฉบับที่ 2 ส่งแผนกบัญชี เพื่อบันทึกบัญชีคุมสินค้า (รูปที่ 12)

ฉบับที่ 3 ส่งแผนกบัญชีต้นทุน เก็บรวบรวมไว้ตอนสิ้นเดือน เพื่อทำใบสรุยอดใบเบิก
วัตถุดิบ (รูปที่ 24)

ฉบับที่ 4 แผนกผลิตแผนกธาตุ หมวคละเลง เก็บไว้

เมื่อสิ้นเดือนแผนกผลิตแผนกธาตุ หมวคละเลงจะทำรายงานการผลิตแผนกธาตุ (รูปที่ 25)

ชั้น 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ส่งแผนกบัญชีสินค้าคงเหลือลงบัญชีคุมสินค้า

ฉบับที่ 2 ส่งแผนกบัญชีต้นทุน เพื่อนำไปคำนวณต้นทุน

ฉบับที่ 3 เก็บไว้เองที่แผนก เพื่อลงบันทึกบัตรสินค้า

การจัดทำต้นทุนการผลิตแผนกผลิตแผนกธาตุหมวคละเลง

การคำนวณต้นทุนของแผนกละเลง แสดงในงบต้นทุนการผลิต (รูปที่ 26) มูลค่า
วัตถุดิบจะเท่ากับ น้ำหนักของวัตถุดิบแต่ละชนิดมีหน่วยเป็นกิโลกรัม คูณด้วยราคาต่อหน่วยตามใบ
สรุยอดใบเบิกวัตถุดิบ ค่าแรงคือค่าแรงของแรงงานทั้งหมดในแผนก แยกเฉลี่ยเป็นต้นทุนของ
แผนกละเลงตามน้ำหนักรวมของแผนกละเลงแต่ละชนิด ซึ่งได้จากน้ำหนักมาตรฐาน ของแผนกละเลง
คูณจำนวนผลผลิตแต่ละชนิดในงวด ส่วนค่าใช้จ่ายโรงงานจะได้จากการประมาณตามที่ กล่าวแล้ว
เฉลี่ยตามน้ำหนักรวมของผลผลิตแต่ละชนิด การตีราคางานระหว่างทำจะใช้เฉพาะต้นทุนของวัตถุ
ดิบที่คงเหลืออยู่ในกระบวนการผลิต หลังจากได้ต้นทุนการผลิตของแผนกละเลงแต่ละชนิด ประจำ
เดือนแล้ว จะนำจำนวนผลผลิตตามรายงานการผลิตมาหารต้นทุนการผลิตเป็นต้นทุนต่อหน่วย
ของแผนกละเลงแต่ละชนิดที่โอนไปยังแผนกประกอบ

การบันทึกบัญชีต้นทุนของแผนกผลิตแผนกธาตุหมวคละเลงจะคล้ายกับการบันทึกบัญชีต้นทุน
ที่กล่าวไว้ในแผนกผลิตผงตะกั่ว
แผนกผลิตแผนกธาตุหมวคฟอร์ม

มีหน้าที่ในการฟอร์มแผนกละเลงให้เป็นแผ่นธาตุบวกและแผ่นธาตุลบ โดยนำแผ่นบวกและ
แผ่นลบมาจัดเรียงสลับกันในถังฟอร์ม ล้างและอบให้แห้ง โดยแยกแผ่นธาตุบวกเข้าอบในตู้อบ -
ธรรมดา ส่วนแผ่นธาตุลบให้อบในตู้อบสุญญากาศ ใช้เวลาอบประมาณ 5 ชั่วโมง ได้ผลผลิตเป็น
แผ่นธาตุบวกและแผ่นธาตุลบ เพื่อให้แผนกประกอบมาเบิกต่อไป

แผนกผลิตแผนกธาตุหมวคฟอร์ม เบิกวัตถุดิบ ซึ่งเป็นผลผลิตจากหมวคละเลง ได้แก่
แผ่นธาตุบวกและแผ่นธาตุลบ มาจากคลังย่อยในแผนกผลิตแผนกธาตุหมวคละเลง โดยทำใบเบิก
(รูปที่ 10) ชั้น 4 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 ส่งแผนการผลิตแผนธาตุหมวดละเลง
- ฉบับที่ 2 ส่งแผนบัญชี
- ฉบับที่ 3 ส่งแผนบัญชีต้นทุน
- ฉบับที่ 4 เก็บไว้เองที่แผนก

เมื่อสิ้นเดือน แผนกผลิตแผนธาตุหมวดฟอร์มจะทำรายงานการผลิต (รูปที่ 28)

ขั้น 3 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 ส่งแผนบัญชีสินค้าคงเหลือ
- ฉบับที่ 2 ส่งแผนบัญชีต้นทุน
- ฉบับที่ 3 เก็บไว้เองที่แผนก

การจัดทำต้นทุนการผลิตของแผนก

การคำนวณต้นทุนของแผนกผลิตแผนธาตุหมวดฟอร์ม แสดงในงบต้นทุนการผลิต (รูปที่ 29) มูลค่าวัตถุดิบจะเท่ากับจำนวนหน่วยของแผนบวกและแผนลบที่ใช้คูณราคาต่อหน่วยตามใบสรุ่ยยอดใบเบิกวัตถุดิบ ส่วนค่าแรงงาน คือ ค่าแรงงานทั้งหมดในแผนกผลิตแผนธาตุหมวดฟอร์ม แยกเฉลี่ยให้แผนธาตุแต่ละชนิดตามน้ำหนักรวมของผลผลิตแต่ละชนิด ซึ่งได้จากน้ำหนักมาตรฐานของแผนธาตุแต่ละชนิดคูณจำนวนผลผลิตในงวด ค่าใช้จ่ายโรงงานทางจัดสรรจะได้จากการประมาณการที่กล่าวแล้วแยกเฉลี่ยตามน้ำหนักรวมของผลผลิต การตีราคางานระหว่างทำ จะใช้ต้นทุนของแผนธาตุบวกและแผนธาตุลบที่คงเหลืออยู่ในกระบวนการผลิต หลังจากได้ต้นทุนการผลิตประจำเดือนแล้ว จะนำปริมาณการผลิต (หน่วย แผน) มาหารต้นทุนการผลิต เพื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยของแผนธาตุบวก แผนธาตุลบที่โอนไปยังแผนกประกอบ

การบันทึกบัญชีต้นทุนของแผนกผลิตแผนธาตุหมวดฟอร์มจะคล้ายกับการบันทึกบัญชีต้นทุนที่กล่าวไว้ในแผนกผลิตผงตะกั่ว

รูปที่ 24

รายงานสรุปรยอดคใบเบิกวัตถุดิบ

แผนกผลิตแผนธาคูหมวดละเลง

ประจำเดือน.....

วันที่	เลขที่ใบเบิก	รหัส	รายการ															
			ผงตะกั่ว		เคมี 1		เคมี 2		น้ำกลั่น		น้ำกรด		โครงการชนิด 1					
			จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวน	ราคาต่อหน่วย				

ศูนย์วิทยทรัพยากร
ทางกรมมหาวิทยาลัย

รูปที่ 25

รายงานการผลิต
แผนการผลิตแผนธาตุหมวดละเลง
ประจำเดือน.....

ลำดับ ที่	แผนบวก				แผนลบ			
	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 4	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 4

๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	ปริมาณ	ราคา ต่อหน่วย	ต้นทุน รวม	รายการ						
				แผนละเลงบวก			แผนละเลงลบ			
				ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 2	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	
งานระหว่างทำยกมา										
วัตถุดิบ										
ผงตะกั่วขับออกไซด์	XX	XX	XX							
เคมี	XX	XX	XX							
น้ำกลั่น	XX	XX	XX							
น้ำกรด	XX	XX	XX							
โครงการิต 1	XX	XX	XX							
โครงการิต 2	XX	XX	XX							
รวม			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ค่าแรง			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ค่าใช้จ่ายโรงงาน			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
รวม			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
หัก งานระหว่างทำยกไป			XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX
ต้นทุนการผลิต			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ปริมาณการผลิต			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ต้นทุนต่อแผน				XX	XX	XX	XX	XX	XX	XX

รูปที่ 27

รายงานการผลิต
แผนกผลิตแผ่นธาตุหมวดฟอร์ม

ประจำเดือน.....

ลำดับ ที่	แผ่นธาตุบวก				แผ่นธาตุลบ			
	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 4	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 4

ศูนย์วิทยารัถยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 28

รายงานสรุปรายชื่อบุคคลในเบิกวัตถุ

แผนกผลิตแผนธาคูหมวดฟอร์ม

ประจำเดือน.....

วันที่	เลขที่ ใบเบิก	รหัส	แผนธาคูบวก				แผนธาคูลบ			
			ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 4	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 29
งบต้นทุนการผลิตแผนธาตุ แผนกผลิตแผนธาตุหมวดฟอร์ม

ประจำเดือน.....

	ประมาณ	ราคา ต่อหน่วย	ต้นทุนรวม	แผนธาตุบวก			แผนธาตุลบ		
				ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3	ชนิด 1	ชนิด 2	ชนิด 3
งานระหว่างทำยกมา									
วัตถุดิบ									
แผนบวก									
ชนิด 1	XX	XX	XX						
ชนิด 2	XX	XX	XX						
ชนิด 3	XX	XX	XX						
แผนลบ									
ชนิด 1	XX	XX	XX						
ชนิด 2	XX	XX	XX						
ชนิด 3	XX	XX	XX						
รวม			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ค่าแรง			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ค่าใช้จ่ายโรงงาน			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
รวม			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
หัก งานระหว่างทำยกไป			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ต้นทุนการผลิต			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ปริมาณการผลิต			XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
ต้นทุนต่อแผ่น				XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX

แผนประกอบ

แผนประกอบจะเบิกวัตถุดิบและพัสดุจากแผนกต่าง ๆ เช่น เบิกน้ำกรดผสม จากแผนก น้ำกลั่นและน้ำกรดผสม เบิกแผ่นธาตุขลุบจากแผนกผลิตแผ่นธาตุหมวดหล่อ เบิกส่วนประกอบ ชั่วและสะพานจากแผนกผลิตแผ่นธาตุหมวดหล่อ และเบิกแผ่นกันเปลือกหม้อ และพัสดุอื่นจากคลัง พัสดุ และนำมาประกอบเป็นหม้อแบตเตอรี่สำเร็จรูปตามแบบ

การประกอบหม้อแบตเตอรี่ แผนกบริหารการผลิตจะกำหนดแผนการผลิตประจำเดือน ไว้ล่วงหน้าว่าจะผลิตแบตเตอรี่ชนิดใด จำนวนเท่าใด แผนประกอบเมื่อได้รับแผนการผลิตดังกล่าว จะทำการคำนวณว่าต้องใช้ แผ่นธาตุขลุบ ลบ ส่วนประกอบชั่วคราวและสะพาน แผ่นกัน เปลือกหม้ออย่างละเท่าไร แล้วจึงจัดทำใบเบิกตามปริมาณที่ประมาณไว้นั้น จากกรรมวิธีการผลิต ดังกล่าวจะเห็นว่าการคำนวณต้นทุนของแผนประกอบจะใช้ระบบต้นทุนงานเนื่องจากการผลิตจะเสร็จสิ้นภายในแผนประกอบนั่นเอง

การคำนวณต้นทุนของสินค้าในแผนประกอบจะมีขั้นตอนดังนี้

1. การเบิกวัตถุดิบและพัสดุ แผนประกอบเมื่อได้รับแผนการผลิตประจำเดือนจะนำมา จัดทำประมาณการผลิตย่อย โดยวางแผนว่าจะผลิตแบตเตอรี่ชนิดใดในช่วงเวลาใด และในแต่ละ ครั้งจะผลิตจำนวนเท่าใด โดยให้หมายเลขงานเรียงตามลำดับ การประมาณการผลิตย่อยนี้ จะต้องพิจารณาจากวัตถุดิบและพัสดุที่ขอ เบิกว่ามีเพียงพอหรือไม่ หลังจากนั้นแผนประกอบจะจัดทำใบเบิก (รูปที่ 10) ขึ้น 4 ฉบับ ส่งให้แผนกต่าง ๆ

ฉบับที่ 1 ส่งให้แผนกที่ขอเบิก

ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชีสินค้าคงเหลือบันทึกในบัญชีคุมสินค้า

ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกบัญชีต้นทุน ทำสรุ่ยยอดใบเบิกวัตถุดิบ (รูปที่ 33) เมื่อสิ้นเดือน

ฉบับที่ 4 เก็บไว้เองที่แผนประกอบเรียงตามหมายเลขใบเบิกทุกฉบับจะต้องระบุ หมายเลขงานที่จะนำสินค้านั้นไปประกอบด้วย

2. ค่าแรงในแผนประกอบจะมีสมุดจดเวลาสำหรับพนักงานทุกคนที่ทำงาน (รูปที่ 30) ในแผนกว่าแต่ละคนทำงานแต่ละงานเป็นเวลาเท่าใด ทุก ๆ สิ้นเดือนแผนประกอบจะนำข้อมูล จากสมุดจดเวลามาจัดทำสรุ่ยค่าแรงตามหมายเลข (รูปที่ 31) ขึ้น 2 ฉบับ ส่งให้แผนก บัญชีต้นทุน 1 ฉบับ เก็บในแผนกเรียงตามเดือน 1 ฉบับ

3. ค่าใช้จ่ายโรงงาน แผนกบัญชีต้นทุนจะเป็นผู้คำนวณค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรรเข้า
ต้นทุนงานแต่ละงาน

เมื่อแผนกประกอบแบตเตอรี่เสร็จในแต่ละงานจะจัดทำใบนำส่งผลิตภัณฑ์ ชั้น 3 ฉบับ
(รูปที่ 32)

- ฉบับที่ 1 ส่งให้คลังสินค้าสำเร็จรูปพร้อมแบตเตอรี่
- ฉบับที่ 2 ส่งให้แผนกบัญชีสินค้าเคลื่อนที่ในบัญชีคุมสินค้า
- ฉบับที่ 3 ส่งให้แผนกบัญชีต้นทุน

แผนกบัญชีต้นทุนจะเป็นผู้จัดทำต้นทุนงานแต่ละงานโดยเริ่มจากการจัดทำสรุบบัญชี
วัตถุดิบและพัสดุ รูปที่ 10 โดยรวบรวมข้อมูลจากใบเบิกวัตถุดิบและพัสดุที่ได้รับจากแผนก
ประกอบ

การจัดเก็บข้อมูลเข้าต้นทุนงานแต่ละงานของแผนก : แผนกบัญชีต้นทุนจะบันทึกรายการวัตถุดิบ
ใช้ไปจากสรุบบัญชีวัตถุดิบ และบันทึกรายการค่าแรงจากสรุบบัญชีค่าแรง ส่วนค่าใช้จ่ายโรงงาน
แผนกบัญชีต้นทุนจะคำนวณตามชั่วโมงแรงงานที่ใช้กับอัตราส่วนที่ประมาณไว้ล่วงหน้า เมื่อรวบรวม
ต้นทุนของงานแต่ละงานได้แล้วจะใช้จ่ายจำนวนแบตเตอรี่ที่ประกอบได้ในแต่ละงานหารต้นทุนงานจะได้ต้นทุน
ต่อหน่วยของแบตเตอรี่ที่ประกอบในแต่ละงานแล้วแจ้งให้แผนกบัญชีสินค้าคงเหลือ ทราบเพื่อบันทึก
ราคาต่อหน่วยในบัญชีคุมสินค้าคงเหลือ งบต้นทุนงาน (รูปที่ 34)

สำหรับการที่ราคางานระหว่างทำของแผนกประกอบนั้น ก็จัดทำในลักษณะเดียวกันกับวิธีการ
ที่ราคาสำเร็จรูปในงบต้นทุนงาน แต่ไม่ต้องคำนวณราคาต่อหน่วยของงานระหว่างทำ การ
คำนวณราคางานระหว่างทำแสดงในรูปที่ 35

แผนกบัญชีต้นทุน เมื่อจัดทำต้นทุนงานแต่ละงานเสร็จแล้วจะจัดทำสลิปโอนบัญชีส่งให้
แผนกบัญชีทั่วไปตรวจสอบกับเอกสารประกอบ เช่น งบต้นทุนงาน สรุบบัญชีวัตถุดิบและพัสดุ สรุบบัญชี
ค่าแรง และสรุบบัญชีระหว่างทำก่อนว่าถูกต้อง แผนกบัญชีทั่วไปจึงจะบันทึกรายการ

ในกรณีการเบิกวัตถุดิบและพัสดุ

เดบิต บัญชีงานระหว่างทำแผนกประกอบ

เครดิต บัญชีวัตถุดิบ

ในกรณีคำแรง

เคบิท บัญชีงานระหว่างทำแผนประกอบ

เครคิท บัญชีคำแรงแผนประกอบ

ในกรณีค่าใช้จ่ายโรงงาน

เคบิท บัญชีงานระหว่างทำแผนประกอบ

เครคิท บัญชีค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรร

ในกรณีสินค้าสำเร็จรูปโอนไปคลังสินค้า

เคบิท บัญชีสินค้าสำเร็จรูป

เครคิท บัญชีงานระหว่างทำแผนประกอบ

ยอดคงเหลือในบัญชีงานระหว่างทำจะเท่ากับยอดรวมในสรุปรงานระหว่างทำ แผนกบัญชี
ต้นทุนจะตรวจสอบได้จากการทำงบกระทบยอด รูปที่ 36

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 30

ลำดับที่..... แผนประกอบ ค่าแรงต่อชั่วโมง.....
เดือน..... บันทึกการทำงานของ.....

วันที่	งานเลขที่		งานเลขที่		งานเลขที่		รวมจำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
	เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เวลา	จำนวน ชั่วโมง	เวลา	จำนวน ชั่วโมง		
1								
2								
3								
"								
"								
"								
"								
"								
"								
28								
29								
30								
31								
รวม	XXX	XX	XXX	XX	XXX	XX		

.....
ผู้ตรวจสอบ

.....
หัวหน้าแผนก

รูปที่ 31

แผนประกอบ
สรุปรายการประจำเดือน.....

ลำดับ ที่	ชื่อ	รายการ ต่อ ชั่วโมง	งานเลขที่.....		งานเลขที่.....		งานเลขที่.....	
			จำนวน ชั่วโมง	จำนวน เงิน	จำนวน ชั่วโมง	จำนวน เงิน	จำนวน ชั่วโมง	จำนวน เงิน
		รวม						
..... ผู้จัดการ			..... ผู้ตรวจสอบ			..... หัวหน้าแผนก		

รูปที่ 32

แผนประกอบ

ใบนำเสนอผลิตภัณฑ์

เลขที่.....

วันที่.....

ถึง แผนกคลังสินค้า

ขอนำส่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปดังนี้

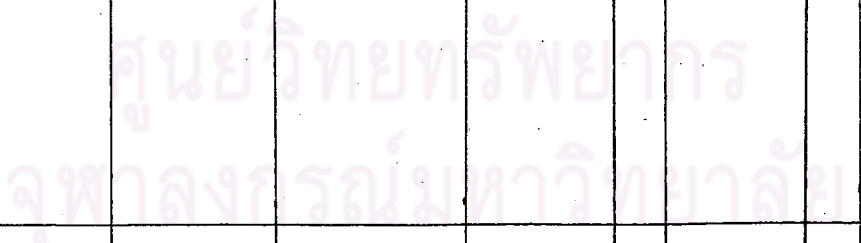
ลำดับที่	รายการ	เลขที่งาน	จำนวน	หมายเหตุ

.....
ผู้จัดทำ.....
ผู้ตรวจสอบ.....
หัวหน้าแผนก

รูปที่ 33

แผนกประกอบ
สรุบบอเบิกวัตถุดิบ
ประจำเดือน.....

ลำดับที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน				
				งานเลขที่	งานเลขที่	งานเลขที่		
	รวม	บาท						

รูปที่ 35

แผนประกอบ

สรุป งานระหว่างทำ

ประจำเดือน.....

	งานเลขที่	งานเลขที่	งานเลขที่	งานเลขที่
วัตถุดิบ	xx	xx	xx	xx
ค่าแรง	xx	xx	xx	xx
อัตรา.....บาท/ชม.	xx	xx	xx	xx
ค่าใช้จ่ายโรงงาน	xx	xx	xx	xx
อัตรา.....บาท/ชม.	xx	xx	xx	xx
รวม				

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 36

แผนกประกอบ
งบกระทบยอดงานระหว่างทำ
ประจำเดือน .....

งานระหว่างทำยกมา		xxxx
<u>บวก</u> เพิ่มในระหว่างงวด		
วัตถุดิบ	xxx	
ค่าแรง	xxx	
ค่าใช้จ่ายโรงงาน	<u>xxx</u>	xxxx
		xxxx
<u>หัก</u> โอนไปสินค้าสำเร็จรูป		<u>(xxx)</u>
งานระหว่างทำยกไป		<u>=====</u> xxxxx

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การควบคุมต้นทุนการผลิต

แผนกบริหารการผลิตจะกำหนดแผนการผลิตประจำปี และแบ่งออกเป็นแผนการผลิตย่อยประจำเดือนโดยแยกออกเป็นแต่ละแผนกผลิต การกำหนดแผนการผลิตย่อยประจำเดือนของแต่ละแผนกผลิตนั้นจัดทำตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดประมาณสินค้าที่จะผลิต
2. กำหนดวัตถุดิบแต่ละชนิดที่ต้องการใช้ และประมาณมูลค่าต้นทุนของวัตถุดิบ
3. กำหนดต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าสำเร็จรูปในแต่ละแผนกโดยประมาณค่าแรง และค่าใช้จ่ายโรงงานจัดสรรไว้ล่วงหน้า

ทุก ๆ สิ้นเดือนแผนกบัญชีต้นทุน เมื่อจัดทำต้นทุนการผลิตเสร็จแล้วจะนำต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าที่ผลิตเสร็จมาเปรียบเทียบกับต้นทุนที่ประมาณไว้ ในกรณีที่มีส่วนแตกต่างแผนกบัญชีต้นทุนจะต้องวิเคราะห์สาเหตุของส่วนต่างต่างนั้นว่าเกิดขึ้นเพราะเหตุใด เช่น เกิดจากผลต่างการใช้วัตถุดิบ ผลต่างราคาวัตถุดิบ ผลต่างจำนวนชั่วโมงแรงงาน ผลต่างอัตราค่าแรง หรือผลต่างค่าใช้จ่ายโรงงาน สำหรับรายละเอียดการวิเคราะห์ผลต่างระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับต้นทุนที่ประมาณขึ้นนั้นจะศึกษาได้ในตำราการบัญชีต้นทุน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย